

Seadus ja Kohus.

Õigusteadline ajakiri.

Tegelik toimetaja **M. Pung.**

Kirjade adress: С.-Петербургъ, Мѣщанская ул. № 4, кв. 7.

№ 9—10.

September ja Oktober 1909 a.

№ 9—10.

Unustufeste jäetud õigus.

Viimasel ajal on palju sellest räägitud, kudas seltskonna wõitlust alkoholi uputuse vastu tuleks korraldada. Selles asjas wõikjwad Tallinnas, Haapsalus ja Rakweres need majaanikud, kes oma ümbruskonnas tahawad alkoholi müügile takistust teha, Balti eraseaduse (Balti seaduste III anne) § 994 punkt 3 tarwitada, nimelt:

„Tallinna, Haapsalu ja Rakwere linnades maksawad järgmised kitsendused... ..§) on keelatud ilma naabrite lubata hädaohtlikka ja tülitawaid ettevõtteid (waata § 987) awada, wiimaste hulka käiwad: õlle- ja wiina-kojad, jepipajad, tapamajad, naha-, seebi- ja raswakeetmise-töökoad, kalaleotuse jtseseaded, poti-seppade töökoad, rauawalamise wabrikud, kullasurumise ja wasetagumise ja püta-seppade töökoad ning kõrtsid. Üleaedseteks wõi naabriteks, kes sarnaste ettevõtete vastu wõiwad protesti tõsta, ei tule mitte ainult neid majaanikkusid pidada, kelle omandused mõlemal pool sedasama nulkitsat on, waid ka neid, kelle majad wastasel poolel leiduwad. Kui üleaedsete luba keelamine põhjendamata on, siis täidab selle aset kohtu otsus.

§ 987. Kellelgi ei ole õigust, seltskonna wõi ka oma lähemate üleaedsete tülitamiseks oma maa peal niisuguseid, enne seal mitte olnud, wabrikuid, tehtauid ja käsitöökodasid asutada, mis kas tule-

kahju hädaohuga hirmutatavad, või müra ja käraga, kõikfugu halwa haifuga, päratu suitsuga jne. tülitavad või kahju toovad. Digus, mis sarnaste ettevõtete asutamiseks mõnele majale on antud, löpib ära, kui teda kümne aasta jooksul ei ole tarvitatud. Selle küsimuse otsustamine, kas teataval juhusel hädaohu või tülitamist võib leida, jääb kohtu otsustada“.

Viimast määrust võib kõigi Balti linnade kohta maksivaks tunnistada, kuna esimene määrus täielikumalt kolme eeltähendatud Gestimaa linna kohta käib.

Et need seadused juuremalt osalt endisest Lübecki digusest on laenatud, siis lisame ka nende määruste täielikumaks seletuseks nende hallikad juurde:

Lübecki digus (1586 a. tõlkes) 3 raamat 12 peatükk § 12:

„Niemand soll von neuen Brau-, Schmidt-, Töpffer-, Sehmhäuser mit seiner Zugehörung anrichten, da vor keine gewesen, ohne seiner Nachbarn willen. Item: Fischweicher, Tallschmelzer, Solt- und Kupfferschläger, Grapengießfer, Knochenhauer, Bötticher, Seifensieder, Brantweinbrenner, Krüger und dergleichen gefehrliche unleidtliche Handwercke, mögen in denen Häusern nicht gerichtet noch geübt werden, da sie zuvorn nicht gewesen, ohne der Nachbaru willen. Und wann gleich die Häuser zuvorn alle diese Gerechtiget gehabt hetten, wann sie aber in zwanzig Jahren nicht gebraucht, so ist dieselbe verloschen.“

Siit selgub, et mitte ainult kõikfugu kõrtside avamiseks lähemad majaomanikud võivad luba andmata jätta, vaid ka sarnased hädaohtlised ja tülitavad ettevõtted ja ärid (der gleichen gefehrliche unleidtliche Handwercke) sinna piirkonda käivad, mis mitte ainult oma tarvitamiseks, vaid ka töötamiseks (nicht gerichtet noch geübt) üleaedsete luba tarvitavad. Selle järel võivad majaomanikud-üleaedsed (waata § 994 keda „üleaedseks“ tuleb pidada) ka siis oma keeludigust tarvitada, peaski mõni tülitav või hädaohtlik äri ilma nende lubata oma tegevust alganud olema ja juba mõni aeg töötanud olema, näituseks, kui mõnes majas kõrts juba kas või kümmed aastad on „käinud“, ilma et selleks naabri käest luba oleks küsitud, võivad üleaedsed siiski tema tegevuse lõpetamist nõuda. Ja mitte ainult kõikfugu nimeliste kõrtside kohta (süü hulka võib ka väga lahedalt

kroonu wiinapooditsid arwata) ei käi need määrused, waid wiist ei ole kahtlust, et awalikud pordumajad igal pool palju rohkem „tülitawad ärid“ on, kui kõrtsid.

Meie linnades on siis majaomanikkude käes laialine õigus alkoholi uputuse ja pordumajade wastu wõitlust alustada. Seni ei ole neid wäga tähtsaid määrusi kusagil linnas sel sihil tarwitatud. Kas nüüd ei oleks wiimaks ometigi aeg käes seda õigusliist „wanawara“ unustuse tolmust, mis ta ära matnud, puhastama hakata. Oleks üsna huwitaw, kui uulitsate kanpa kõrtside ja pordumajade wastu üles oleks astutud. Ja see wõitlus on seda kergem, et juba üheainsama üleaedse põhjendatud keelust küllalt selleks on, et tülikat „äri“ kiinni suluda.

Kas ei hakkaks karskuse tegelased sel sihil kihutusetööd tegema, sest see oleks igatahes soowitawam wõitluse abinõu, kui nuuskurijalkade korraldamine. Õige huwitaw oleks ka see, kui üleaedsed mõne majaomaniku wastu, kelle majas salakõrtsi peetakse, „ilma lubata kõrtsi awamise pärast“ kaebust tõstaks. Küll siis majaomanikud salakõrtsid warsti oma majadest wälja uhuks.

K. P.

Ühistegewuse alutuste kongresside

korraldamine on meie awalikus elus küsimuseks tõusnud, mille kallale kõigil neil tuleks ajuda, kes meie noort ühistegewust tahawad kindlatesse radadesse juhtida. Meie ühistegewus peab arusid igale poole ajama, kuid need harud peawad ka ühte keskk kohta kõik jälle kokku jooksma. Nagu lähem minewik on näidanud, ei ole mitte kerge igakord ühistegewulistel ühisustel selleks walitsuse käest luba saada, et üheskoos üleüldiste küsimuste üle nõu pidada ja uusi teesid otsida. Kes aga ühistegewuse ajalugu tunneb, see teab muidugi, et ilma korralduseta, kus kõik ühistegewuse harud ühinewad, sugugi wõimalik ei ole midagi suurepäralisemat ära teha. Seda teed on igalpool ühistegewus käinud, see tee seisab ka meil ees. Wiimasel ajal on Wenemaal kõiksugused majanduslised huwid just kongresside

näol enesele esituse loonud, ja need kongressid ei käi mitte enam ajutiste sündmuste hulka, vaid neil on kindel asutuste iseloom. Allpool on ühe niisuguse kongresside põhjuskirja eeskujul, mis tänawu suwel ministrite nõukogu poolt heaks kiideti ja Kõigekõrgemalt poolt kinnitati, ka meie ühistegewliste asutuste tarwis kongresside põhjuskiri wälja töötatud. Oleks küll soowitaw, et seda põhjuskirja neis ringkondades, kus asja wastu huwi on, oleks mitmekülgselt armustatud, ja et ta pea ka kinnitamisele oleks toimetatud. Kui meil ühistegewuse kongresside tarwis kindel asutus on loodud, siis suudaksime nii mõnegi takistuse ühistegewuse edendamises teelt kõrwale jaata. Ja nagu kõik elujõulisemad huwid pragu Wenemaal ainult nii omale on kindla keskajutuse sobitanud, peame ka meie sellesama abindu kõige pealt käsitada wõtma.

I. Üleüldised määrused.

§ 1. Põhja-Baltimaa ühistegewliste asutustesse puutuwate küsimuste arutamiseks, nende asutuste üleüldiste puuduste ja tarwiduste selgitamiseks ja paranduste abinõude wäljatöötamiseks, niisama ka nende asutuste üleüldiste kasude esitamiseks ja ühistegewuse edendamiseks asutatakse Põhja-Baltimaa ühistegewuse kongressid.

Tä h e n d u s. Selle põhjuskirja piirkonda käiwad: Eestimaa ja Põhja-Liivimaa Eesti maakondade ja need teiste kubermangude ühistegewlised asutused, kellel ühel wõi teisel kombel kokkupuutumist ehk ühiseid huwised on.

§ 2. Põhja-Baltimaa ühistegewuse kongressid käiwad kaubanduse ja tööstuse ministeriumi wõimukonda, kaubanduse jaoskonna alla *).

§ 3. Kongressid wõiwad olla :

a) Üleüldised — nende küsimuste otsustamiseks, mis kõikide jelles põhjuskirjas määratud piirkonnas olewate ühistegewliste asutuste tegewusesse puutuwad ;

*) Enne kui selle põhjuskirja kinnitamiseks tahetakse midagi tegelikult ette wõtta, tuleks pealinnas ministeriumidest selle kohta kindlaid teateid muretseda, misjulgune minister selle põhjuskirja ministrite nõukogule esitaks.

b) eri-kongressid — nende küsimuste arutamiseks, mis millegi üksiku ühistegewuse-haru tegewusesse puutuvad ;

d) kohalikud — kohalikkude (selle põhjuskirja piirkonnas) ühistegewliste asutuste tegewusesse puutuwate küsimuste selgitamiseks.

II. Kongresside eesmärk ja õigused.

§ 4. Kongresside eesmärk on :

a) Põhja-Baltimaa üleüldiste ühistegewuse ja selle üksikute harude kasude ehitamist walitjuse ja seltskondliste asutuste ees koondada ;

b) Põhja-Baltimaal tarwiliste kohaliste ühistegewliste asutuste elulekutsumist edendada ;

d) ärilist läbikäimist ja asjatoimetust nii hästi üksikute ühistegewliste asutuste eneste wahel, kui ka nende ja kõikjugu teiste äri ja tööstuse ettevõtete wahel, kellega neil tegemist — korraldada ;

e) ühistegewliste asutuste ja neile tarwiliste keskajutuste elulekutsumist toetada, nagu : ühistegewliste asutuste keskpanka, ühiseid müügi- ja ostu-ühisusi, ühiseid kauba- ja laagri-aitasid, wastastiku kinnituse-seltsisid, ühistegewuse edendamaid eri-õpeasutusi, kursusi, raamatukogusi, teadete muretsemise büroosid, oksjonitubasid jne., näitusi ja muuseumi asutada ; ühisuste wahel ettetulewate sekelduste seletamiseks wahelokhut asutada, arwustiku teateid korjata, ühistegewusesse puutuwate küsimuste üle raamatuid, teaduslisi töösi ja ajakirja wäljanda jne.

§ 5. Kongressid wõiwad oma nimel waranduste peale õigu si omandada, niisama ka omanduse ja teisi õigu si kõikjugu waranduste peale, kohustusi oma peale wõtta, kohtu kaudu wastutust nõuda ja wastust anda ja oma pitserit tarwitada.

III. Kongresside koosseis.

§ 6. Kongresside liikmeteks wõiwad olla :

a) wastastiku kredit-seltsid ja hoiu- ja laenu-ühisused ;

b) kaubatarwitajate-ühisused, ühis-piimatalitused, müügi- ja ostu-ühisused ;

d) rebasepeksu ja muud põllutööstuse-ühijused ;

e) wastastiku kinnituse-ühijused ;

g) kõik muud kooperatiivlised ehk ühistegevliisel alusel töötavad ühijused ;

h) seltskondlised ajutused ehk seltsid, kellel joow on kandselt ühistegevust toetada ;

j) isikud, kes kongressi oma teadmiste ja töödega toetada wõiwad, ja kes kongressist nõukogu poolt osawõtma on kutsutud.

§ 7. Ututused, ühijused ja seltsid, kes kongresside liikmeks astuda soowivad, annavad ennaft kirjalikult kongresside nõukogule ülesse, kes neid liikmeteks jisse kirjutab, kui nad § 6 ülestähendatud nõudmist täidawad.

§ 8. Ututused, ühijused ja seltsid wõtawad kongresside koosolekuteft jaadikute läbi osa, kelle arwu kongresside nõukogu üleüldiste kongressi jellekohaste otjuse põhjal ära määrab.

§ 9. Liikmed, kes kongresside koguft wälja astuda soowivad, annavad jelleft kirjalikult nõukogule teada, mille läbi nad liikmete koguft wälja arwatakse, kus juures neile aga jookswa aasta eest tasutud liikmemaks mitte tagasi ei anta.

T ä h e n d u s. Wäljaastunud kongresside liikmetel ei ole kongresside waranduse peale mingit õiguft.

§ 10. Liikmed, kes kolme kalendri-aasta efmese kuu jooksul oma liikme raha ehk muud maksusi ära ei tasu, arwatakse kongresside liikmete koguft wälja. Nende liikmete uuesti wastuwõtmine jännib sellesama hariliku korra järele, nagu see teiste uute liikmete wastuwõtmiseks kindlaks on määratud.

IV. Kongresside asjaajamine.

§ 11. Kongresside asju ajawad kongresside nõukogu, kelle asupaigaks Tallinna linn on.

§ 12. Nõukogu liikmed ja nende kandidadid walitakse kongresside peal, kongressi liikmete jeaft kolmeks aastaks. Nõukogu liikmete ja nende kandidatide arwu, nende walimise ja nõukoguft wäljalangemise wiis määratakse üleüldistel kongressidel. Wäljalangenuid nõukogu liikmeid wõib uuesti walida.

§ 13. Nõukogu liikmed walivad eneste seas ühe aasta peale esimehe, kaks tema abi, kasahoidja ja kirjatoimetaja.

§ 14. Nõukogu ülesandeks on:

a) Nende küsimuste päewakorda üleswõtmine, mis kongressidel harutusele tulewad, nende küsimuste esialgne läbitöötamine ja ettepanekute ja päewakorra kongressi liikmetele kättejaatamine;

b) üleüldiste, eri- ja kohalikkude kongresside kokkukutsumine;

d) kongresside otsuste täitmine;

e) kongresside tegewuse piirkonna ühistegewusesse puutuwate küsimuste asjus walitsuse, omawalitsuse, seltskondliste ametikohtadega ja asutustega, niisama ka era asutuste ja isikutega läbikäimine, ametikohtade ees palwete ja oma arwanise awaldamine;

f) üleüldine kongresside asjaajamine;

g) nute kongressi-liikmete wastuwõtmine;

h) jtsjetulewate summade wastuwõtmine, nende hoidmine ja nende wäljaandmine kongresside poolt kiinnitatud eelarwete põhjal ehk nende sellekohaste otsuste järele;

j) kongressidele eelarwete ning jtsjetuleku ja wäljamineku üle aruannete kiinnitamiseks ettepanemine, niisama ka aruannete ettepanek oma tegewuse üle;

i) asemikkude nimetamine kongressidele, koosolekutele ja nõupidamistele, kus ühistegewusesse puutuwaid küsimusi arutatakse, ja mis walitsuse, seltskondliste asutuste, ehk era ühiste poolt niihästi wene- kui ka wäljamaal kokku kutsutakse;

k) abinõude wäljatöötamine, mille otstarbeks on kongresside tegewuse laiendamine ja wõimalikult täieline ühistegewuse asutuste koostöötamine.

T ä h e n d u s. Kõigi erakorraliste abinõude tarwitusele wõtmise üle, ilma sellekohaste kongresside otsusteta, on nõukogu kohustatud lähemale üleüldisele kongressile aruandma.

§ 15. Nõukogu koosolekud peetakse tarwituist mööda ära. Nõukogu koosolekud on otsusewõimulised, kui pooled liikmed koos on, nende seas ka esimees ehk üks tema abi. Nõukogu otsused tehakse lihtja healte enamusega; kui healed awalikul healetamisel poolteks lähewad, annab esimehe heal otsuse, kinnisel healetamisel heidetakse jarnasel puhul liisku.

§ 16. Nõukogul on õigus oma koosolekuteist nõuandja healeõigusega seltskondliste ehk era asutuste asemikka, kes mitte kongres-

side liikmed ei ole, ja üleüldse kõiki isikuid, kelle juuresolek nõukogu poolt seal arutusel olevate küsimuste selgitamiseks kasulik arwatakse olewat, osawõtma kutsuda.

§ 17. Kirjawahetus kongresside asjus toimetakse nõukogu nimel, selle esimehe ehk ühe tema abi ja asjaajaja allkirjadega. Warandusesse puutuwad aktid, mis nõukogu otsuste järele tehtakse, niisama ka wolikirjad nõukogu poolt, peawad nõukogu esimehe ehk tema abi ja ühe nõukogu liikme poolt allakirjutatud olema. Jooksu arwe tshekid peawad esimehe ehk tema abi ja kassahoidja ehk tema asetäitja poolt allakirjutatud olema. Kõik kongressidesse puutuwa kirjawahetus walitsuse asutustega sünnib Wene keeles.

§ 18. Kongresside asjaajaja ja tema abilised kutsutakse ametisse ja lastakse lahti nõukogu poolt, kes neile eelarwe piirides tasu määrab ja nende tegemise tarwis juhatuskirju annab.

V. Kongresside kokkukutsumise ja asjaajamise kord.

§ 19. Üleüldised kongressid on korralised ja erakorralised. Korralised kongressid kutsutakse eelminewa kongressi poolt määratud ajal ja kohal kokku. Erakorralised kongressid kutsutakse, kas nõukogu otsuse järele ehk jälle mitte wähem, kui kongressi-liikmete $\frac{1}{5}$ asemikkude nõudmisel kokku. Wiimasel juhul peab kongress nõukogu poolt wõimalikult ruttu kokku kutsutama.

§ 20. Eri- ja kohalikud kongressid kutsutakse nõukogu poolt kas eelminewate kongresside poolt määratud ajal ja kohtades, ehk jälle nõukogu heaksarwamise järele kokku. Eri- ehk kohalise kongressi üle antakse kõigile kongressi liikmetele teada ja nende peale saadetakse kõige wähem üks nõukogu wolinik. Nende kongresside otsused saadetakse kongresside nõukogu kätte, kes neid kas täidab ehk kui jeda tarwilikuks arwab, siis järgmisele üleüldisele kongressile lõpulikult otsustamiseks ette paneb.

§ 21. Kongresside koha ja aja üle ühes arutusele tulewate küsimuste ülesandmisega, antakse kõigi kongresside liikmetele ja nende asemikkudele (kui liige ühisus on) kutsekirjade läbi teada, mis mitte wähem kui kuu aega enne kongressi wälja saadetakse. Kongressi kokkukutsumise üle antakse aegsaste kohalisele walitsuse asemikule teada.

§ 22. Üleüldised kongressid avatakse nõukogu esimehe ehk tema abi poolt, eri- ja kohalikud kongressid aga nõukogu poolt selleks wolitatud isiku poolt, ja arwatakse otsuse wõimulikuks ainult siis, kui osawõtjate arw mitte wäiksem ei ole, kui üks wiiendik kongressi-liikmete esitajate arwust. Enne tegemise algust walib kongress komisjoni, kes kõigi ilmunud liikmete ja esitajate wolitused läbi waatab; peale wolikirjade läbiwaatamist walitakse ilmunud osawõtjate seas kongressi eesistuja, kaks tema abi ja kaks kirjatoimetajat, kellest ühes kongressi jaoskondade eesistujatega kongressi juhatus (büroo) koos seisab.

§ 23. Küsimuste arutamine sünnib kutsekirjaga wäljasaadetud päewakorra järele. Päewakorra muutmine ja täiendamine võib ainult kongressi sellekohase otsuse järel sündida.

§ 24. Kongressid wõivad ennast jaoskondadesse jagada, kes enestele oma osawõtjate seas eesistuja, eesistuja abi ja kaks kirja-toimetajat walivad. Jaoskondade arwamised pannakse kongressi üleüldisele koosolekule lõpulikkuks otjustamiseks ette.

§ 25. Kõik § 23 nimetatud päewakorda üles wõetud küsimused peawad ühes kongressi nõukogu arwamisega kongressile ettepanudama. Küsimused, mis liikmete poolt mitte hiljem, kui kuus nädalat enne kongressi, kongressil arutamiseks sisse antud, peab tingimata päewakorda wõetama. Küsimusi, mis peale seda tähtaega ette pandud, võib nõukogu heaksarvamise järele päewakorda wõtta.

§ 26. Päewakorda wõetud küsimused (§ 25), peale selle põhjuskirja muutmise ja kongresside tegemise lõpetamise, otjustakse koosolewate liikmete poolt liht healtenamusega; kui healed pooleks lähewad, annab eesistuja heal otsuse. Küsimusi, mis mitte päewakorda wõetud ei ole ehk mis kongressi ajal üleswõetakse, võib ainult siis otjustada, kui mitte wähem, kui pooled kongressi liitunud ühifuste asemikud ja üksikud liikmed koosolekul on.

§ 27. Küsimused selle kongresside põhjuskirja muutmise ehk täiendamise ja kongresside tegemise lõpetamise (likwideerimise) üle wõivad ainult siis otjustamise alla tulla, kui need õigel ajal kutsekirjaga wäljasaadetud kongressi koosoleku päewakorda üleswõetud oliwad. Nende küsimuste lõpulik otjustamine võib ainult üleüldiste kongresside läbi sündida, kus juures selle põhjuskirja muutmise üle ainult siis võib otsusi teha, kui kaks kolmandikku kõigist kongresside ümber kogunenud ühifuste asemikkudest ja liikmetest koos ja

kaks kolmandikku koosolijatest muutmise või täiendamise poolt healetavad, kuna kongresside lõpetamise otsustamiseks kolmneljandikku ühiste asemikkudest ja teistest liikmetest koos olema peavad ja kolmneljandikku koosolejatest poolt healetama peavad.

§ 28. Kõigil juhtumistel võivad healetamisest ainult need liikmed või ühiste asemikud osa võtta, kes liikmemaksu ära tasunud. Kui palju iga ühisus, kes kongressi liikmeks astunud, oma poolt asemikka võib kongressile jaata ja kudas need asemikud healetavad, selle kohta seab üleüldine kongress ise määrused kokku. Kuni niisuguste määruste maksmapanemiseni on igal ühisel ainult üks asemik ja üks heal kongressidel.

§ 29. Küsimused, mis vähese liikme arvu pärast otsustamata jäävad, võetakse järgmise kongressi päevakorda ülesse ja otsustakse seal liht healtenamusega, selle peale vaatamata, kui palju liikmeid koos on, peale küsimuste selle põhjuskirja muutmise ja kongresside lõpetamise üle, kus kolmeneljandiku koosolijate nõusolemist tarwis on.

§ 30. Ametikohtadel, kellesse ühistegemise küsimused puutuvad, on õigus, kui need ametikohad jeda tarvilikuks arvavad, oma asemikkude näol üleüldiste, eri- ja kohaliste kongresside koosolekutest osa võtta. Ühest koosolekutest võib ka muid asutusi ja era inimesi osavõtma kutsuda, kes kongressidele oma teadmistega ja töödega kasulikud olla võiksid. Selles § nimetatud ametikohtade asemikud ja kutsutud isikud võtavad koosolekutest ainult nõuandva healeõigusega osa.

VI. Kongresside varanduslised abinõud.

§ 31. Varanduslist jõudu saavad kongressid: liikmemaksudest, wabatahtlikkudest annetest, oma wäljaannete müügist ja muudest sissetulekutest.

§ 32. Liikmemaksu juurus määratakse üleüldise kongressi koosoleku poolt. Liikmemaks tuleb iga kalendri-aasta peale celmineva aasta detsembri kuu sees ette ära maksta.

§ 33. Sissetulnud summad pannakse kreditaasutustesse kasutowale hoiule nõukoogu waliku järele.

§ 34. Rahaliste aruannete rewideerimiseks walib korraline üleüldine kongress iga aasta rewisjoni komisjoni, millel mitte wähem, kui wiis liiget olema peab, kes ühtlasi aga nõukogu liikmed alla ei wõi. See komisjon annab korralisele kongressile rewideerimise üle aru.

VII. Kongresside lõpetamine.

§ 35. Kongresside tegewuse lõpetamise üle antakse kaubanduse ministriile teada, kus juures lõpetatud asutuse warandus niisuguste üleüldis-kasuliste ettewõtete peale tuleb määrata, mis kongresside eesmärgiga kokku käiwad. Lähema määruse waranduse üle teeb wiimane kongress, kui aga jeda wõimalik ei ole kokku kutsuda, siis — kongresside nõukogu.

§ 36. Kongresside lõpetamine, kui see riigivalitsuse poolt tarwilikuks arwatakse, sünnib Kaubanduse ministri kaudu.

M. J.

Riiginõukogu ja Riigivolikogu poolt vastu wõetud seadus hobuste ja suuremate koduloomade warguse eest nuhtluste sunnendamise kohta.

(Kinnitatud 6 juunil 1909 a.)

I. Nuhtluse ja paranduse-seaduse (Sead. Kogu, XV a. 1906 a. wäljaanne) paragrahwid 931¹, 1643¹, 1654¹ ja 1655 tulewad järgmisel wiisil muuta:

§ 931¹. Kes teatawalt warastatud hobuse ostab ehk müüb, jeda nuheldakse:

kõikide ijeäraliste, isikliste ja seisusliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ning äraandmisega wangikoja parandus-jaoskonda wiieft kuni kuue aastani ehk neljast kuni wiie aastani ehk jälle selle seaduse § 31 (järg) esimese ehk teise astme põhjal.

§ 1643¹. Kes süüdi on, et ta awalikult hobuse ära warastab, jellel olukorral, mis eelminewa (1643) paragrahwi esimeses jaos ülesse on tähendatud, jeda nuheldakse:

kõikide iseäraliste isikliste ja seisusliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ja äraandmisega wangikoja parandusjaoskonda wiieft aastast kuni kuue aastani ehk neljast aastast kuni wiie aastani, ehk jälle selle seaduse § 31 (järg) esimese ehk teise astme põhjal.

Kui see kuritegu nulisja peal, läbikäidawa tee ehk mõne muu läbikäimise koha peal, ehk jälle öö ajal tehtud saab, siis määratakse selle paragrahwi esimeses jaos tähendatud nuhtlus kõige kõrgemas piiris.

Kui aga sellest kuriteost mitu inimest oja wõtawad, olgugi et nad salgaks ühinenud ei olnud, siis nuheldakse süüdlasi:

kõikide seisusliste õiguste kaotamisega ja äraaatmisega sunnitööle neljast aastast kuni kuue aastani.

Kui aga keegi selles paragrahwis tähendatud kuriteo tegi pärast jeda, kui ta nuhtluse ära oli kandnud niisuguse süüteo eest, mis sellesjamas paragrahwis wdi § 1654¹ ülesse on tähendatud, jeda nuheldakse:

kõikide seisusliste õiguste kaotamisega ja äraaatmisega sunnitööle kuueft aastast kuni kaheksa aastani ehk neljast aastast kuni kuue aastani.

§ 1654¹. Kes hobuse warguses süüdi on, jeda nuheldakse:

kõikide iseäraliste isikliste ja seisusliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ja äraandmisega wangikoja parandusjaoskonda wiieft aastast kuni kuue aastani ehk neljast aastast wiie aastani, ehk jälle selle seaduse § 31 (järg) esimese ehk teise astme põhjal.

Kui see kuritegu niisugusel olukorral tehtud saab, nagu see paragrahwides 1646 p. 1 (järg), 1647 j. 1 p. 1 ja j. 2 (järg), 1649 (järg), 1650 ja 1653 j. 1 p. 1 ja j. 3 (järg) tähendatud on ja niisamuti ka olukorral, mis § 1645 (järg) nimetatud on, kui nendes seadustes mõnda teist waljemat nuhtlust määratud ei ole, siis nuheldakse süüdlasi:

kõikide iseäraliste isikliste ja seisusliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ja äraandmisega wangikoja parandusjaoskonda wiieft aastast kuni kuue aastani ehk neljast kuni wiie aastani.

Kui aga süüdlane jelles paragrahvis tähendatud kuriteo pärast seda tegi, kui ta nuhtluse süüteo eest, mis jellesjamas paragrahvis wõi jälle § 1643¹ tähendatud on, ära oli kandnud, siis saab ta nuheldud:

kõikide seisusliste õiguste kaotamisega ja äraandmisega sunnitööle kuuest aastast kuni kaheksa aastani ehk neljast aastast kuni kuue aastani.

§ 1655. Kui warguses süüdlane mõne muu waljuma nuhtluse alla ei lange paragrahwide 1645 (järg), 1646 (järg), 1647 (järg), 1649 (järg), 1650, 1651 (järg), 1652 (järg), 1653 (järg), 1654, 1654¹) ja 1654² põhjal, siis määratakse talle nuhtlus järgmisel alusel:

Kolmandama kordse asja warguse eest, mille wäärtus üle kolmeaja rubla ei ulata, nuheldakse süüdlast:

kõikide iseäraliste isikliste ja seisusliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ja äraandmisega wangikoja parandusjaoskonda selle seaduse § 31 (järg) neljandama astme põhjal.

Neljandama kordse asja warguse eest, mille wäärtus üle kolmeaja rubla ei ulata, nuheldakse süüdlast:

äraandmisega wangikoja parandusjaoskonda selle seaduse § 31 (järg) esimese astme põhjal.

Asja warguse eest, mille wäärtus üle kolmeaja rubla on, nuheldakse süüdlast:

esimene kord — kõikide iseäraliste isikliste ja seisusliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ja äraandmisega wangikoja parandusjaoskonda selle seaduse § 31 (järg) neljandama astme põhjal;

teine kord — äraandmisega paranduswangikoja jaoskonda selle seaduse § 31 (järg) esimese astme põhjal.

II. Nuhtluse- ja paranduse-seaduse (S. Rogu, XV a. 1885 a. wäljaanne) kaheksas ja kaksteistkümmes osa järgmiste määrustega täiendada:

§ 931². Kes teatawalt warastatud mõne muu, peale hobuse, juurema kodulooma otab ehk müüb, seda nuheldakse:

kõikide iseäraliste isikliste ja seisusliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ja äraandmisega wangikoja parandusjaoskonda selle seaduse § 31 (järg) neljandama ehk wiiendama astme põhjal.

§ 1654². Kes mõne muu suurema kodulooma, peale hobuse, warguses süüdi on, seda nuheldakse:

kõikide iseäraliste isikliste ja seisusliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ja äraandmisega wangikoja parandusjaoskonda selle seaduse § 31 (järg) neljandama ja wiiendama astme põhjal.

Kui aga süüdlane selles paragrahwis tähendatud kuriteo pärast seda tegi, kui ta niisamasuguse süüteo eest nuhtluse ära oli kandnud, siis suurendatakse selles paragrahwis määratud nuhtlust kahe astme võrra.

Peterburi põlumeeste-keskseltsi põhjuskiri *).

E. Üleüldine koosolek.

§ 15. Üleüldise koosoleku võimu-piiridesse käib kõigi nende küsimuste, mis selle põhjuskirja järel keskseltsi ülesannete hulka käiwad, arutamine ja otsustamine.

§ 16. Üleüldiseid koosolekuid on kahte liiki: aasta-koosolek ja arukorralised koosolekud.

Tä h e n d u s 1. Keskseltsi põhjuskirja kinnitamise järele kutsuwad asutajad esimese üleüldise koosoleku kokku, kus peale eesistuja walimist, kohe keskseltsi korraldamine käsile wõetakse ja ka keskseltsi ametnikud ära walitakse. Keskseltsi awamisest, niisama ka kõigist walitud isikutest antakse kohe Põllutöö departemangule teada.

Tä h e n d u s 2. Üleüldiste koosolekute päewakorraft, kohast ja ajast annab keskseltsi juhatus neli nädalat enne kokkutulekut kõigile liikmetele-jeltsidele kui ka nende asemikkudele teada.

§ 17. Aasta-koosolek tuleb mitte hiljem kui 1. weebr. järgmistest asjade arutamiseks kokku kutsuda:

1) aasta aruande arutamiseks ja kinnitamiseks, keskseltsi tegevuse eelkawa heakskiitmiseks ja eelarwe kinnitamiseks;

*) Waata „Seadus ja Kohus“ nr. 5—6.

2) juhatusse ja rewisjoni komisjoni liikmete walimiseks ja nende waewataju kõrguse määramiseks;

3) jookswate asjade otsustamiseks.

Tä h e n d u s 1. Igal liikmel on õigus oma algatusel küsimusi koosolekule arutamiseks ette panna, kuid sellest soowist tuleb enne koosolekut keelkelti juhatusse teada anda.

Tä h e n d u s 2. Aruande-aasta kestab 1. nov. kuni järgmise aasta 1 novembrini.

§ 18. Arukorralised koosolekud kutsub kokku kas keelkelti juhatus enese algatusel või rewisjoni komisjoni nõudel, või wiimaks mitte wähem kui kümnenda osa keelkelti-liikmete soowil, wiimajel juhul mitte hiljem, kui neli nädalat pärast jarnase soowi juhatusse kätte jõudmist.

§ 19. Keelkelti koosolek arwatakse otsuswõimuliseks, kui mitte wähem kui $\frac{2}{3}$ seltside-liikmete esitajaid koosolekule on ilmunud või mitte wähem kui pooled seltside esitajatest. Otsused tehakse lihtsa healtenamusega, ainult siis nõutakse $\frac{2}{3}$ healtega tehtuid otsusi, kui liikumata warandust omandatakse või wõerandatakse, põhjuskirja tahetakse muuta, liikmeid tahetakse keelkeltist välja heita või keelkelti lõpetamine healetamise all on. Healte poolekslangemisel, awaliku healetamise puhul, otsustab juhataja heal, kuna aga jarnasel korral kinnise healetamise puhul liisku tõmmatakse. Ei ole kokkukutsutud koosolek osawõtjate arwu wähesuse poolest otsuswõimuline, siis määratakse kahe nädala wahaja järele uus koosolek, mis osawõtjate arwu peale waatamata otsuswõimulik on, kuid mis ainult neid küsimusi võib otsustada, mis esimese koosoleku päewakorral seiswad.

Tä h e n d u s 1. Juhatusse ja rewisjoni komisjoni liikmete ja kandidatide walimine niisama ka liikmete wastuwõtmine ja väljaheitmine sünnib kinnisel healetamisel, kuna kõigi teiste küsimuste kohta koosolek ise healetamise korra ära määrab.

Tä h e n d u s 2. Koosoleku otsused, mis keelkelti põhjuskirja muutmise või täendamise kohta tehtud, jaadetakse ettekirjutatud korras Maakorralduse ja Põllutöö peawalitsusele kinnitamiseks.

§ 20. Koosolekut juhib igakord eraldi selleks koosoleku poolt lihtsa healtenamusega walitud juhataja, kes aga keelkelti juhatusse liige ei tohi olla, kuna üleüldise koosoleku lauakirja kokkuseadimine koosoleku poolt walitud isiku kätte usaldatakse, kes sugugi keelkelti-liige ei tarwita olla. Üleüldiste koosolekute awajaks on keelkelti juhatusse eesistuja.

§ 21. Koosoleku otjused kirjutatakse eri raamatusse ja kiinitatakse koosoleku juhataja, sekretäri ja kolme koosoleku poolt selleks walitud koosolekuft osawõtja allkirjaga.

§ 22. Keskseltfi liitunud põllumeeste-jeltside liikmetel on õigus keskseltfi koosolekuteft nõuandiva healega osa wõtta.

§ 23. Kui koosolekul küsimused tärkawad, mille otjustamine iseäranis täielikku uurimist nõuab, siis walitakse selleks otstarbeks iseäralised mitmeliikmelised komisjonid.

G. Rewisjoni komisjon.

§ 24. Rewisjoni komisjoni liikmed ja nende kandidadid walitakse aasta-koosolekul nii suurel arwul, mis koosolek ise on määranud, jeltside-liikmete efitajate hulgast, kes keskseltfis mingisugust ametit ei täida.

§ 25. Rewisjoni komisjoni ülesandeks on keskseltfi tegewuse, juhatusse aruande ja keskseltfi waranduse rewideerimine.

Rewisjoni komisjoni aruanne antakse aasta-koosoleku wõi tarbekorral ka arukorralise koosoleku kätte heaksarwanamiseks, kuid wähemalt üks nädal enne koosolekut tuleb rewisjoni komisjoni aruanne keskseltfi juhatussele ära anda. Lahkub keegi liige rewisjoni komisjonist wõi ei suuda ta enam oma kohuseid täita, siis astub tema asemele kandidat.

H. Keskseltfi aineline alus.

26. Keskseltfi aineliseks aluseks on liikmemaksud, walitsuse ja jeltskondliste asutuste käest saadawad abirahad ja annetused, niisama ka jissetulekud keskseltfi enese ettevõtetest, nagu ladudest, näitustest jne. Keskseltfi jissetulek läheb jookswate kulude katmiseks ja nende ülesannete teokstegemiseks, milleks keskselts oma põhjuskirja järel on asutatud.

§ 27. Oma peale wõetud kohuste eest wastutab keskselts kõige oma warandusega; kuid see wastutus ei laiene mitte kapitalide üle, mis keskseltfile teatava ülesande täitmiseks on tarwitada annetatud,

niisama ka mitte keskseltji liitunud põllumeeste-seltside ja üksikute liikmete waranduste üle, ainult need juhtumised eraldatud, kus nii laiale wastutusele erilepingus on alus pandud.

I. Keskseltji lõpetamine.

§ 28. Keskseltji lõpetamise kohta tehtud otsuse puhul peab wiimane koosolek ka feda ära määrama, misjuuste ülesannete täitmiseks keskseltji kohuste katmisest ülejäanud warandus antakse. Era isikute wõi asutuste poolt keskseltjile tarwitada annetatud kapitali ja warandusi tuleb sel puhul muidugi nende tarwitamise eelduete kohaselt käsitada. Keskseltji juhatus annab neist otsustest kohalikule kubernerile ja Maakorralduse ja Põllutöö peawalitsusele teada ja kuulutab kohalikkudes ajalehtedes.

§ 29. Neil juhustel, mis selles põhjuskirjas ette äranähtud ei ole, peab keskselts nende üleüldiste määruste järel talitama, mis walitsuse poolt on maksuma pandud wõi tulewikus maksuma pandakse.

See põhjuskiri on Maakorralduse ja Põllutöö peawalitsuse poolt 6. apr. 1909. a. kinnitatud.

Senati seletused.

Mida tuleb täieliku töövõimetuse all mõista? Ühelt poolt tõendatakse, et 2 juuni 1903 aasta seaduse põhjal, mis wigastuse puhul saadava kahju eest tasumaksmise kohta käib, töövõimetuse all täielikku töövõimetust mõista tuleb; kuna teised jällegi selgitawad, et kõlbmatust teatud ameti peale, mis wigajaajal enne wigastust elukutsjeks oli, juba täielikuks töövõimetuseks lugeda wõib. Muidugi huvitab see küsimus tihtigi ka meie töölisi, keda niisamuti igapäew õnnetused ja wigastused tabada wõiwad, mis jägedasteigi töövõimetusega lõpewad.

Mõni aeg tagasi jäi ühe rauatööstuse wabriku lukusepp Jungkwiist wigastuse läbi töövõimetuks, nõnda et teda wabriku töö peale

enam tarvitada ei võidud. Kahjutaju nõudmise puhul seletas Peterburi kohtupalat, et arstlike läbikatsumise järele Jungkwist ikkagi teatud töösid teha võib, nagu karjaseametit pidada, uksehoidjaks olla jne. — sellega ei või siis teda täiesti töövõimetuks lugeda. Edajätkabamise teel läks asi Senatisse, kes kohtupalati arvamistega nõus ei olnud ja kus viimase otsus ümber muudeti. Sellega tuleb siis Senati otsuse järele täieliku töövõimetuse all töövõimetust teatud ametis mõista.

„Wirul.“

Hannoweri hoiu- ja ehituse-ühisus.

(Põhjuskiri).

I. Äri nimi, asupaik, vastutuse juurus ja ettevõtte eesmärk.

§ 1. 1885 a. asutatud ühisus kannab ametlikku nime: „Piiratud vastutusega (Genossenschaft mit beschränkter Haftung) hoiu- ja ehituse-ühisus“. Ühisuse asupaik on Hannover; tema iga ei ole piiratud. Osanikkude vastutus ühisuse kohustuste ja võlgade eest on põhjuskirja järel kindlaks määratud, nimelt 300 marka iga omandatud osatähe pealt.

§ 2. Ühisuse eesmärgiks on elumajade ehitamine, omandamine, nende ärilik valitsemine, oma liikmetele korteriteks üürimine ja osanikkude raha hoiule võtmine ja hoiusummade valitsemine.

II. Ühisuse liikmed.

§ 3. Liikmeteks võivad olla:

a) igaväks täisealine kodanik, kelle kodanlikes õigused kärpimata on;

b) feliidid, äri-, osahühijused ja muud ühijused.

Wastuõdetawate liikmete elu või tegevuse paigad peavad Hannoveri ameti-kohtu piirkonnas olema.

§ 4. Igaüks, kes liikmeks astub, peab tingimata oma allkirjaga kaks liikmekohustuse tunnistust ära kinnitama.

Liikmete vastuvõtmine on ühifuse eestseisuse otsustada; ei leia eestseisus võimaliku olewat mõnda soovijat liikmeks vastu võtta, siis võib viimase edasikaebe põhjal see küsimus peakoosoleku ette otsustada tulla.

§ 5. Iga liige on kohustatud, niipea kui ta liikmete nimekirja on vastu võetud, kohe 5 marka sisseastumise raha ära maksma.

§ 6. Igal liikmel on võimalik, etteteatamise nõudmisel täites, ühifusest välja astuda.

Ühifusest lahkumine jõuab äriaasta lõpul, ja etteteatamine tuleb kuus kuud aega enne seda kirjalikult juhatusele ära anda.

§ 7. Iga liige, kes oma elu või äripaigast Hannoveri ametikohtu ringkonnast lahkeb, võib oma ühifusest lahkumist äriaasta lõpul juhatusele kirjalikult teatada. Ühtlasi on ka juhatusel õigus järnastel kordadel liikmetele kirjalikult teada anda, et nad äriaasta lõpul ühifusest peavad lahkuma.

§ 8. Sureb ühifuse liige ära, siis kustutatakse ta selle äriaasta lõpul, mille jooksvul surm teda tabanud, liikmete nimekirjast. Kuni äriaasta lõpuni astuvad surnud ühifuse liikme asemele tema pärijad. On pärijaid mitu, siis on ainult nende valitud esitajal ühifuse asjus healeõigus. Niisugused ühifuse-liikmed, kes põhjuskirja § 3 a all on tähendatud, arvatakse ühifusest selle äriaasta lõpul lahkuks, mille jooksvul nad oma tegevuse on lõpetanud. Kui aga eeltähendatud ettewõtete lõpetamine mitme hooleks on antud, siis võivad viimased hoiu- ja ehituse-ühifuse asjus ainult oma asemiku kaudu healetada.

§ 9. Peale seadustes määratud põhjuste, võib liiget ühifusest välja heita:

a) ühifuse petmise või üleüldise niisuguse teguviisi avaldamise puhul, mis ühifuse kasude vastu käib;

b) kui liige üle kune kuu ühifuse vastu oma makjukohtuseid täitmata on jätnud.

Ühijusest väljajäetmine sünnib ikka äriaasta lõpul ja korraliku peakoosoleku otsuse põhjal.

Peakoosoleku otsuse, mille järel keegi ühijusest välja heidetakse, peab ühijuse juhatus väljajäetawale kohe kinnitatud kirjana kätte toimetama. Seltähendatud kirja ärajaatmise ajast peale ei wõi väljajäetaw ühijuse-liige mitte enam juhatusest wõi nõukoguist, ega ühijuse täiskoguist osa wõtta.

§ 10. Ühijuse-liikmete nimekirja täiendamise puhul, sündigu see kas uute liikmete wastuwõtmise wõi endiste lahkumise äratähendamiseks, peab juhatus wiimitamata ka kohtule tarwilikud teated saatma. Peaks kohtus peetawas ühijuse-liikmete nimekirjas mõne eelmisel äriaastal lahkunud liikme, ainult § 8 alla käiwad juhused eraldatud, kohta alles järgmisel äriaastal kustutuse märkus tehtama, siis tunnistatakse niisugune liige alles selle aasta lõpul (millal kohtu tähendus on tehtud) ühijusest lahkunuks.

§ 11. Lahkuwate liikmetega diendab ühijus kõik arwed oma aasta-äriseisu põhjal; lahkuwatele liikmetele langew äri osa peab neile kolme kuu jooksul ära tasutama, kuid neil ei ole mingisugust õigust ühijuse tagawarakassa ja muude waranduste kohta.

III. Ühijuse elundid (organid).

A. Juhatus.

§ 12. Juhatuses on kolm liiget, kellel igal ühel oma asetäitja on. Juhatusel liikmed ja nende asetäitjad tulewad ühijuste ametlikku nimekirja ülestähendamiseks teada anda. Nõukogu walib juhatusel liikmed ja nende asetäitjad ning wabastab neid sellest ametist, jaotab nende wahel tegewuseharud, otsustab selle üle, kui suurt tasu wõi palka neile maksta, kui ta seda kohaseks arwab, ja sobitab juhatusel liikmetega kõik tarwilikud lepingud.

§ 13. Juhatusel liikmete asetäitjad wõtawad osa kõdigist juhatusel istumistest, niisama ka juhatusel ja nõukogu ühistest istumistest.

§ 14. Juhatus ehitab ühijust kohtus ja igal pool, kus tarwis.

§ 15. Suusõnalised ja kirjalikud juhatusel tahteawaldused on ühijust siduwad, kui kaks juhatusel liiget wõi kaks nende asetäitjat

wõi üks juhatusse liige ja üks asetäitja neid on andnud wõi ühifuse ärintimel (Firma) oma allkirjadega kinnitanud.

B. Nõuukogu.

§ 16. Nõuukogus on 24 liiget, keda ühifuse täiskogu healtenamusega oma liikmete hulgast walib, juhatusse liikmed ja nende asetäitjad ei wõi mitte ühtlasi ka nõuukogu liikmed olla. Nõuukogu liikmed ei saa oma waewa eest mingisugust tasu. Selle põhjuskirja maksusesse astumise puhul nõuukogus olewad liikmed jääwad esimese walimiseni paigale.

§ 17. Nõuukogu liikmete ametiaeg kestab nende walimise päewast kuni järgmise kolmandama korraliku peakoosolekuni (wõrdle aga § 19), iga aasta lahkuwad korralikul peakoosolekul kaheksa nõuukogu liiget oma ametist. Esimesel kahel aastal määrab liisk, kes lahkuma peab, pärast aga jünneb see kauema ametisolemise järjekorras. Lahkunud liikmeid wõib uuesti nõuukogusse walida.

18. Lahkuwad nõuukogust enne ametiaja lõppu mõned liikmed, siis jääwad ftiski nõuukogule kõik õigused alles, kui temas aga mitte vähem, kui 13 liiget alles jääwad. Igaüks nõuukogu liige peab oma tagastumise puhul seda kirjalikult teatama.

§ 19. Enne ameti tähtaega taganenud nõuukogu liikmete asemel walitud uued liikmed täidawad oma kohusi ainult seni, kui nus korralik nõuukogu uuendamine kätte jõuab; niisugust järewalikut toimetatakse harilikult järgmisel korralikul täiskogul, ja ainult siis kutsutakse järewalimisteks erakorraline täiskogu kokku, kui nõuukogu liikmete arv alla 13 on langenud.

§ 20. Nõuukogu liikmete seaduslikuks tunnistuseks on selle täiskogu lauakiri (protokol), kus nad walitud on. Nõuukogu wõib kirjalikult oma otsusi sell kujul awaldada, et ta eesistuja wõi selle asetäitja ja peale selle weel kaks ta liiget oma allkirjaga otsusi kinnitawad, mis Piiratud wastutusega ühifuste nimekirjas tähendatud Hannoveri hoiu- ja ehitus-ühifuse nõuukogu nimel on tehtud.

§ 21. Nõuukogu walib iga aasta pärast korralikku peakoosolekut omale eesistuja, tema asetäitja, kirjatoimetaja ja selle asetäitja.

Nõukogu peab korralikka istumisi pidama, mille koht ja aeg kindlaks on määratud. Peale selle on nõukogu eesistuja kohustatud teda erakorralisele nõunpidamisele kutsuma, ühtlasi päewakorda teatades, kui tal see ühifuse kasude kaitseks tarwilik näib olema, või kui seda ühifuse juhatus, või pooled nõukogu liikmed nõuavad. Nõukogu on otsuse-wõimuline, kui vähemalt 13 tema liiget istumiseft osa wõtawad, nende seas ka eesistuja või tema asetäitja; otsusi teeb nõukogu koosolewate liikmete healte enamusega. Nõukogu otsused tulewad lauakirja tähendada, mis vähemalt eesistuja, kirjatoimetaja ja üks nõukogu liige oma allkirjadega peawad kiinitama.

§ 22. Nõukogu kohused ja õigused määravad seadused ja põhjuskiri. Ühifuse kassat peab nõukogu vähemalt iga kolme kuu järele rewideerima.

§ 23. Nõukogu ja juhatus peawad ühifel istumisel järgmiste üleüldiste põhjusede kohta, mis ühifuse äriajamises tulewad mõduandwaks wõtta, otsusi tegema, nimelt:

a) misjagustel tingimistel ja kui palju raha hoiule wastu wõtta ja kui palju sealt ühifusele wõib laenuks anda;

b) kuidas ühifuse majades olewaid korterite üürile anda, nii et üürilised ise mitte teiste kurnajateft ei wõiks hakata, ja nii et kui mitu ühifuse liiget wabanenud korterit tahaksiwad üürida, siis liisk nende wahel ofustaks, niikaugelt muidugi, kui ühifuse juhatus mõne korterit himustaja ühifuse-liikme liisule laskmise wastu oma poolt mõduandwate põhjustega takistusi ei tee;

c) kuidas ühifuse lahise rahaga toimetada, seda kitsendusi mõduandwaks wõttes, et keelatud on seda raha wäärtpaberiteks muuta, millega äri aetakse.

Täiskogu määrab piiri, milleni ühifuse laenud ja hoiule wõetud summad wõiwad tõusta.

§ 24. Juhatus ja nõukogu ühiste istumiste kokkukutsujaks on nõukogu juhataja, kes riisugustel kordadel eesistuja kohusid täidab. Ühised istumised on otsusewõimulised, kui vähemalt 13

nõukogu liiget ühes 2 juhatusse liikmega või nende asetäitjatega koos on; otsused tehakse koosolijate healte enamusega. Istumise üle peetakse lauakiri, mis eesistuja, kirjatoimetaja ja üks juhatusse liige peavad allkirjadega kinnitama.

§ 25. Täiskogu võib nõukogu liikmeid ka enne nende ametiaja lõppu nõukogust tagandada.

C. Täiskogu.

§ 26. Ühise liikmed võivad oma õigusi, ühise asju juhtida ja korraldada, täiskogudel maksma panna. Igal liikmel on ainult üks heal. Efitaja kaudu healetamine on, Saksa 1 mail 1889 a. antud osatühisuste seaduse §§ 41 ja 75 eraldatud, keelatud. Iga aasta, kõige hiljem aprilli kuus, peetakse korralik peakoosolek ära, kuna erakorraliselt ühise täiskogu nii sagedasti võib kokku tulla, kui seda ühise kasud nõuavad. Korralikul peakoosolekul peavad juhatus ja nõukogu ühise äriõisu üle aruandma, kulude-tulude tasakaalu, kus saadud tulu või kahju oleks ära tähendatud, ette panema, ka peab peakoosolek nõukogu ja juhatusse tegemise läinud aasta eest vastutusest vabastama ja seda kahju või kasu selgitama, mis ühise liikmetel kanda tuleb, lõpuks valib peakoosolek tarviliku arvu nõukogu liikmeid. Korralikul peakoosolekul otsustatakse kõik kaebused, mis viimasel täiskogul nõukogu või juhatusse otsuste või teguviiside vastu on tõstetud.

§ 27. Korraliku peakoosoleku kokkukutsujaks on juhatus. Kokkukutse puhul peab ka teadaantama, kus kohal aasta äriõisu ja tulude ning kulude arvet igaüks ühise liige takistamata näha võiks. Igal ühise liikmel on õigus nõuda, et tema kulul talle ära kirjad aastast äriõisust ja kulude-tulude arvest oleks valmistatud. Erakorraliselt võivad täiskogu kokku kutsuda juhatus, või ka nõukogu. Täiskogu tuleb ka siis kokku kutsuda, kui kümnes osa ühise liikmeid sellekohase kirjaliku nõude, milles ka koosoleku kokkukutsumise eesmärk ja põhjused peavad teada antud olema, kas nõukogule või juhatusse ära annavad. Selles korras on ühiste liikmetel ka õigus nõuda, et teatavate küsimuste arutamine täiskogu päewakorda oleks võetud. Täiskogu kokkukutse avaldatakse ühes päewakorras ühise poolt määratud ajalehtedes. Kokkukutse avaldamise päeva ja täiskogu kokkutuleku vahel peab kõige vähem

seitse päewa wahet olema. Niisuguste küsimuste üle, mis mitte ühise põhjuskirjas või Saksa osaaühfuste seaduses (1 mail 1889 a.) § 43 p. 3 määratud korra järel kolm päewa enne täiskogu kokkutulekut ei ole teada antud, ei või täiskogu kohe otjustada, sija hulka ei käi aga muidugi mitte täiskogu juhtimisesse puutuvad otsused, niisama ka erakorralise täiskogu kokkukutset sisaldavad ettepanekud.

(Järgneb).

Teated kodumaalt.

Kroonu metsawahide kohta on, nagu Läti leht „Djms. Westn.“ teatab, Liibawi rahukohus neil päewil üleüldise tähtsusega otsuse teinud. Kohus tunnistas Albartan metsawahi kaebtuse peale tema pärimisediguse metsawahi kohta peale maksuaks ja mõistis kohtukulud — 300 rbl. — kroonu kanda.

Mõisa politsei asetäitja trahvimine. Rahukohtunik mõistis Altwoooga mõisapolitsei asetäitja von M. 7 päewaks aresti sellepärast, et ta põllul ühe töömehe mütsi peast maha oli löönud, kes teda, kui ta mööda sõitnud, mitte polnud teretanud.

Kas see on sõimamine? — kui ja näituseks kellegi neiu, kes nii väga noor ei ole, „wanatüdruk“ ütled. Waatame, mis Liibawi rahukohtunik niisuguses asjas arwab. Tähendatud linnas elutsesw Fritz Weite oli Naarke Kadrinale või, täie nimega, Katarina Rosentalile, Uswikeni wallast, kirja saatnud, milles ta neiu „wanatüdrukuks“ nimetas. Neiu aga ei olnud mitte nende hulgast, kes poissa oma nina peal tantfida lubawad, ja kaebas, selle peale waadates, et tema weel üsna noor on, Fritz Weite I. jaoskonna rahukohtuse. Rahukohtunik mõistis Weite „wanatüdruku“ sõna pärast 7 päewaks foolaputkasje. „Wirul.“